

44 YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA

Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen tehtävänä on huolehtia ympäristön- ja luonnonsuojelusta, rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta sekä ympäristöterveydenhuollosta.

Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskukseen sisältyy kolme palvelualueita: ympäristönsuojelu, ympäristöterveydenhuolto ja rakennusvalvonta. Lisäksi keskuksen sisältyy palvelualueiden yhteinen tukipalvelut -palveluyksikkö.

Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskus on organisaatiouudistuksessa 2021 muodostettu uusi tulosityksikkö, johon on keskitetty tehtäviä kolmesta aiemmin toimineesta eri tulosityksiköstä. Toiminnan käynnistämiseksi keskitytään erityisesti uuden tulosityksikön työyhteisön lähentämiseen ja työhyvinvoinnin ylläpitämiseen. Ensimmäisinä toimintavuosina painottuvat uuden tukipalvelut palveluyksikön toiminnan käynnistäminen, yhteisen asiakasrajapinnan ja asiakastyön kehittäminen sekä eri palvelualueiden työnteon liittymäpintojen määrittely ja yhdessä tekemisen periaatteiden luonti.

Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen talous

1000 Euroa	TP 2020	Muutettu		2023	2024
		TA 2021	TAE 2022		
Toimintatulot	9 290	6 433	6 637	6 373	6 373
Toimintamenot	-9 022	-9 696	-10 159	-10 265	-10 373
Toimintakate	268	-3 264	-3 522	-3 892	-4 000

440 TUKIPALVELUT PALVELUYKSIKÖ

Tukipalvelut -palveluyksikkö vastaa ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen keskitetystä asiakaspalvelusta sekä hallinnollisista ja oikeudellisista palveluista. Tukipalvelut palveluyksikkö tukee ja on osa keskuksen eri palvelualueiden prosesseja.

Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Tukipalvelut palveluyksikön tehtäviin kuuluvat mm. asiakaspalvelu ja erilaiset hallinnolliset palvelut sekä oikeudelliset palvelut. Tehtäviin kuuluvat myös lupa- ja valvontaprosesseihin sisältyvät assistentti-, tiedonhallinta-, rekisteri- ja arkistopalvelut sekä rakennusrasitteiden ja kiinteistöjen yhteisjärjestelypäästösten tekeminen. Lisäksi tehtäviin kuuluvat mm. Maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittaman luvattoman rakentamisen ja rakennetun ympäristön hoidon valvonta, hallinnollisten pakkokeinojen käyttäminen ja lupapäätöksistä tehtyjen oikaisuvaatimusten käsittely.

Tukipalvelut palveluyksikkö on organisaatiouudistuksessa 2021 muodostettu uusi eri palvelualueiden työntekijöistä koostuva palveluyksikkö. Toiminnan käynnistämiseksi ja kehittämisessä keskitytään työtehtävien yhteensovittamiseen synergiaedut huomioiden. Asiakastyötä kehitetään koko keskuksen asiantuntijoiden työnteon sujuvuus huomioiden. Oikeudellisissa palveluissa perehdytään uutena tehtävänä myös ympäristöterveydenhuollon oikeudelliseen palveluun.

Palvelutuotteet

Tukipalvelut palveluyksikön palvelut ja niistä aiheutuvat kustannukset sisältyvät ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen kolmen palvelualueen palvelutuotteisiin.

Tukipalvelujen talous

1000 Euroa	TP 2020	Muutettu		2023	2024
		TA 2021	TAE 2022		
Toimintatulot					
Toimintamenot			-1 770	-1 974	-2 192
Toimintakate			-1 770	-1 974	-2 192

442 YMPÄRISTÖNSUOJELUN PALVELUALUE

Ympäristönsuojelun palvelualue toimii asiantuntijana ilmastonmuutoksen hillintää ja sopeutumista, luonnon monimuotoisuutta ja vesiluontoa koskevissa asioissa ja tarjoaa luotettavaa ympäristötietoa kaupunkiorganisaatiolle, päättäjille ja asukkaille. Ympäristönsuojelu ehkäisee ympäristön pilaantumista sekä ohjeistaa yrityksiä ja muita espoolaisia toimijoita ympäristövalvonnassa. Palvelualue tarjoaa Villa Elfvikin ympäristökasvatuspalveluja. Ympäristönsuojelu vaikuttaa keskeisissä verkostoissa ja edistää ympäristöasioita yhdessä kumppanien kanssa.

Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Ympäristönsuojelu edistää, seuraa ja raportoi kestäväen energian ja ilmaston SECAP-toimintasuunnitelman ilmastonmuutoksen hillintätoimenpiteiden toteutumista, tuottaa hiilineutraaliustavoitteeseen liittyviä selvityksiä sekä koordinoi ilmastonmuutoksen vaikutuksia ehkäisevää ja lieventävää sopeutumistyötä.

Luonnon monimuotoisuutta ja vesiluontoa ympäristönsuojelu ylläpitää ja lisää siten, että se tuottaa monipuolisesti tietoa luonnosta ja ympäristöstä, toimii asiantuntijana kaupungin suunnitteluprosesseissa kuten kaavoituksessa, rakentamisessa, virkistysreittien suunnittelussa ja metsien hoidossa. Ympäristönsuojelu ylläpitää ja kehittää ympäristöpaikkatietoja. Ympäristönsuojelun suunnitelmallinen ohjelmatyö ja yhteistyöhankkeet tukevat luonnon- ja vesiensuojelua.

Ympäristönsuojelu ennaltaehkäisee ympäristöhaittaoja luvituksen, päätösten ja tiedottamisen keinoin. Ympäristönsuojelu tarjoaa asiantuntemusta ja ohjeistaa mm. melu-, vesi-, ja ilmanlaatuasioissa sekä ympäristövahinkotilanteissa.

Villa Elfvikin luontotalo tekee ympäristökasvatusta, edistää kestävä elämäntapaa mm. luontokoulun, luontoretkien, luontopolkujen, perus- ja vaihtuvien näyttelyiden ja tapahtumien keinoin.

Espoon kaupunki osallistuu vuosina 2018–2025 Metsähallituksen vetämään hankkeeseen, joka saa EU:n komission LIFE-rahoitusta liito-oravien suojeluun Suomessa ja Virossa. Hankkeessa on mukana 18 kumppania. Espoo on mukana osuudessa, jossa edistetään liito-oravien suojelua kaupunkiympäristössä. Espoon kaupungin osuus EU:lta saatavista tuista on kaikkiaan noin 1,0 milj. euroa. Hankkeen pääasiallinen vetovastuu on ympäristönsuojelulla.

Ympäristönsuojelu kehittää toimintaansa strategian palvelutoiminnan taloudellisuutta, tuottavuutta ja laatua koskevien tavoitteiden perusteella. Valvontasuunnitelma täydentää tuloskorttia.

Ympäristönsuojelun henkilöstö on moniammatillinen ja ikärakenteeltaan monipuolinen. Toimintaympäristön muutos ympäristöasioiden kiinnostaessa ja koskiessa yhä useampia toimijoita, ympäristöasiantuntemuksen lisääntynyt kysyntä, mm. tiiviissä kaupunkiympäristössä monimutkaistuneiden valvontatapausten ja runsastuneiden asiakasyhteydenottojen muodossa, ja jatkuvasti muuttuva ympäristölainsäädäntö edellyttävät työnkuvien kehittämistä joustaviksi ja monipuolisiksi sekä jatkuvaa asiantuntijaosaamisen ja sitä tukevan osaamisen kehittämistä.

Palvelutuotteet

Ympäristönsuojelun neljä palvelutuotetta ovat 1) päätökset ja rekisteröinnit, 2) kannanotot, lausunnot ja tarkastukset, 3) ympäristövaikuttaminen ja 4) Villa Elfvikin kävijämäärä.

Ympäristönsuojelun talous

1000 Euroa	TP 2020	Muutettu		2023	2024
		TA 2021	TAE 2022		
Toimintatulot	498	335	100	15	15
Toimintamenot	-2 933	-3 527	-2 909	-2 850	-2 776
Toimintakate	-2 435	-3 191	-2 809	-2 835	-2 761

443 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON PALVELUALUE

Ympäristöterveys huolehtii Espoon, Kauniaisten ja Kirkkonummen alueella elintarvikelain, terveydensuojelulain sekä tupakka- ja lääkelain mukaisista, kunnalle säädetyistä valvontatehtävistä. Lisäksi ympäristöterveys huolehtii kunnalle kuuluvista eläinlääkintähuoltolain mukaisista tehtävistä.

Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Ympäristöterveys toteuttaa valvontaa vuosittaisen suunnitelmansa perusteella, jonka lisäksi resursseja kohdennetaan ennalta suunnittelemaan valvontatyöhön, kuten elintarvike- ja talousvesiperäisten terveysvaarojen ja -haittaepäilyjen sekä asumisterveyden sisäilmaongelmien selvittelyyn. Valvontayksikön työn tavoitteena on ehkäistä elintarvikkeiden sekä ympäristön aiheuttamia terveyshaittoja, järjestää ympärivuorokautinen kiireellisten eläinlääkintäpalveluiden saanti, sekä huolehtia seutuyksikön alueen eläinsuojelu- ja eläintautitehtävistä sekä löytöeläinten hoidon järjestämisestä.

Ympäristöterveydenhuollon valvonnassa painotetaan valtakunnallisesti yhä enemmän ohjaus- ja koulutustyötä ja valvontaa kohdennetaan yhä enemmän vaativiin riskikohteisiin. Uuden elintarvikelain myötä elintarvikealan toimijoilta tullaan perimään tarkastusmaksujen lisäksi toimijakohtainen vuosivalvontamaksu 1.1.2022 alkaen. Tämä tulee lisäämään valvontayksiköiden tuloja, ja muutoksella onkin hallituksen esityksen mukaan tarkoitus vahvistaa valvontayksiköiden rahoituspohjaa ja tukea resurssien riittävyyttä. Vastaava uudistus on meneillään terveydensuojelulain osalta. Elintarvikelain osalta muutos tarkoittaa noin 255 000 € lisäystä valvonnan vuosituloihin maksutuottoihin. Tällä tulonlisäyksellä on tarkoitus kattaa kolme uutta terveystarkastajan vakanssia (nettokustannus n. 150 000 €), jotta voidaan huolehtia uusista tehtävistä sekä täyttää vähintään 80 % tasolla tarkastussuunnitelmassa asetetut valvontatavoitteet. Yhden uuden vakanssin kustannus on noin 57 000 € ja vastaavasti yhden vakanssin tuomat tulot tarkastusmaksutuottoina noin 7 000–10 000 €.

Palvelutuotteet

Ympäristöterveydenhuolto jaetaan viiteen palvelutuotteeseen: 1) Yleisen terveysvalvonnan asiantuntijatyö. Tämä tehtävä tulee lisääntymään merkittävästi vuonna 2022 verrattuna nykytilanteeseen, johtuen uudesta koulutus- ja neuvontatehtävän painotuksesta. 2) Yleisen terveysvalvonnan tarkastukset. Tarkastusmäärätavoitteet tulevat todennäköisesti myös kasvamaan johtuen uusien toimijoiden määrän kasvusta sekä uusintatarkastusten kohonneesta määrästä. 3) Eläinlääkintähuollon tarkastukset. 4) Eläinlääkintähuollon potilaat 5) Löytöeläinpalvelut.

Ympäristöterveydenhuollon talous

1000 Euroa	Muutettu				
	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	2023	2024
Toimintatulot	885	897	1 100	1 100	1 100
Toimintamenot	-2 135	-2 293	-2 558	-2 525	-2 496
Toimintakate	-1 250	-1 395	-1 458	-1 425	-1 396

444 RAKENNUSVALVONNAN PALVELUALUE

Ympäristö- ja rakennuslautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuna rakennusvalvontaviranomaisena. Rakennusvalvonnan palvelualue huolehtii laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetyistä viranomaistehtävistä.

Rakennusvalvonnan palvelualue valvoo rakennustoimintaa yleisen edun kannalta ja huolehtii osaltaan siitä, että rakentamisessa noudatetaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa ja sen nojalla säädetään tai määrätään. Rakennusvalvonta vastaa mm. rakentamista koskevien lupahakemusten käsittelystä ja lupapäätöksistä, rakennustyön viranomaisvalvonnasta, rakennetun ympäristön kaupunkikuvan ohjauksesta ja valvonnasta sekä rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta.

Ilmastomuutos otetaan huomioon rakentamisen ohjauksessa huomioiden varjostavien puiden tarve ja pyrkimällä olemassa olevan puuston säilyttämiseen.

Rakennusvalvonta antaa muille toimialan keskuksille asiantuntija-apua osallistumalla asema-kaavoituksen ja muiden kaupungin kannalta tärkeiden hankkeiden valmisteluun niiden kitkattoman etenemisen varmistamiseksi.

Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Toiminnassa varaudutaan kaupunkirakenteen tiivistymisestä ja entistä tehokkaammasta rakentamisesta johtuvien vaativien lupahankkeiden määrän lisääntymiseen sekä korjausrakentamisen kasvuun. Rakennusvalvontakeskuksen on varauduttava tulevaan MRL:n muutoksen mukaisena täyden palvelun rakennusvalvontana toimimiseen.

Rakennusvalvonnassa varaudutaan rakennuksen vähähiilisyyteen liittyvän lainsäädännön uudistamiseen ja vähähiilisen rakentamisen ohjaukseen. Rakennusvalvonnassa seurataan mm. rakennusten energiatehokkuuden kehittymistä sekä pyritään asiakaspalvelun, neuvonnan ja ulkoisen tiedottamisen parantamiseen.

Sähköistä lupa-asiointia kehitetään edelleen ja osallistutaan uudistuvan rakennusvalvonnan

sähköisen asiointijärjestelmän kehitystyöhön toimittajan kanssa. Tietomallipohjainen lupakäsittely tulee uutena toimintamallina MRL:n uudistamisen myötä ja se edellyttää rakennusvalvonnan prosessien ja osaamisen kehittämistä sekä koko rakennusvalvonnan henkilöstön koulutautumista.

Palvelujen saatavuuden parantamista jatketaan alueellisella toimintamallilla. Tuetaan osaamisen kehittämistä ja ylläpitämistä lisäämällä henkilöstön verkostoitumista ja koulutuksiin osallistumista sekä jakamalla osaamista keskuksen sisällä.

Rakentamisen ohjauksessa keskitytään rakentamisen kestävyyspitkällä aikavälillä. Keskeinen tavoite on rakenteiden rakennusfysikaalisen toimivuuden tarkastelu sekä korjausrakentamisessa että uudisrakennushankkeissa. Hulevesien hallintaan sekä kosteus- ja homevaurioiden estämiseen kiinnitetään erityistä huomiota ja rakentamisaikaisen kosteudenhallintasuunnitelman esittämistä samoin kuin kosteudenhallintakoordinaattorin nimeämistä edellytetään.

Pääkaupunkiseudun ja muiden suurimpien kuntien rakennusvalvontojen yhteistyötä jatketaan ohjeiden ja toimintatapojen yhtenäistämiseksi ja yhteisten koulutustilaisuuksien järjestämiseksi. Osallistutaan aktiivisesti yhteisten tulkinta- ja ohjekorttien laadintaan ja tehdään tiivistä yhteistyötä Topten-kaupunkien ja PKS-alueen-rakennusvalvontojen, ympäristöministeriön ja muiden keskeisten rakennusalan toimijoiden kanssa.

Palautetta rakennusvalvonnan toiminnasta ja sen kehittämisestä kerätään jatkuvalla palautekyselyllä, joka lähetetään viikoittain lupapäätöksen saaneille ja valmistuneiden hankkeiden osallisille.

Strategian mukaan tavoitteena on joustava ja vuorovaikutteinen työkuultuuri, jossa arvostetaan yhteistyötaitoja, osaamista ja uudistumiskykyä. Rekrytoinnilla pyritään turvaamaan tulevaisuuden palvelujen, rakentamisen uusien määräysten ja erityiskohteiden vaatima henkilöstö.

Palvelutuotteet

Rakennusvalvonnan kaksi palvelutuotetta ovat: 1) rakentamisen luvat ja viranomaisvalvonta ja 2) rakentamisen tietopalvelut.

Rakentamisen luvat ja viranomaisvalvonta -palvelutuote sisältää haettuihin rakentamisen lupiin liittyvän ohjauksen ja neuvonnan, lupakäsittelyn, lupapäätökset, rakennustyön aikaisen viranomaisvalvonnan, lakipalvelut, tietopalvelut ja arkistopalvelut.

Rakentamisen tietopalvelut -palvelutuote sisältää rakentamisen lakipalvelut, tietopalvelut, arkistopalvelut sekä jatkuva valvonnan ja yleisen ohjauksen ja neuvonnan niiltä osin kuin ne eivät liity haettuihin rakentamisen lupiin.

Rakennusvalvonnan talous

1000 Euroa	TP 2020	Muutettu TA 2021	TAE 2022	2023	2024
Toimintatulot	7 907	5 200	5 437	5 258	5 258
Toimintamenot	-3 955	-3 877	-2 923	-2 917	-2 910
Toimintakate	3 952	1 323	2 514	2 341	2 348